

Elhunyt Szelényi Iván szociológus, az MTA rendes tagja

3.8.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

Életének 89. évében elhunyt Szelényi Iván Széchenyi-díjas szociológus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a társadalmi egyenlőtlenségek, valamint a kapitalizmus és a szocializmus szerkezeti problémáinak nemzetközi hírű kutatója.

Szelényi Iván 1938. április 17-én született Budapesten. A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem külkereskedelmi szakán 1960-ban szerzett diplomát. Pályáját a Központi Statisztikai Hivatalban kezdte, 1965-től pedig az MTA Szociológiai Kutatóintézetében dolgozott, ahol tudományos munkatárs, tudományos titkár, majd a településszociológiai kutatócsoport vezetője volt.

1974-ben Konrád Györggyel közösen írta meg *Az értelmiség útja az osztályhatalomhoz* című könyv kéziratát, amelynek tartalmát a hatóságok izgatásnak minősítették; 1975-ben távozásra kényszerítették Magyarországról. Külföldi pályája során a Kenti Egyetemen, az ausztráliai Flinders Egyetemen, a Wisconsin-Madison Egyetemen, a New York-i Városi Egyetemen és a Kaliforniai Egyetem Los Angeles-i campusán tanított. 1999-ben a Yale Egyetem William Graham Sumner szociológia- és politikatudomány-professzora lett, később pedig a New York University Abu Dhabi társadalomtudományi képzésének alapító dékánjaként dolgozott.

Kutatásainak középpontjában a város- és településszociológia, a társadalmi rétegződés és egyenlőtlenség, valamint a szocialista és posztoszocialista társadalmak szerkezetének vizsgálata állt. Legismertebb művei közé tartozik *Az értelmiség útja az osztályhatalomhoz*, a *Városi társadalmi egyenlőtlenségek*, a *Szocialista vállalkozók*, a *Kapitalisták nélküli kapitalizmus* és *A kirekesztettség változó formái*.

A Magyar Tudományos Akadémia 1990-ben levelező, 1995-ben rendes tagjává választotta. Tagja volt az Amerikai Művészeti és Tudományos Akadémiának, és korábban az Amerikai Szociológiai Társaság alelnöki tisztségét is betöltötte. Munkásságát 2006-ban Széchenyi-díjjal ismerték el.

2014-ben, csaknem négy évtizedes külföldi tartózkodás után hazatelepült Magyarországra, és bekapcsolódott a TÁRKI munkájába, amelynek igazgatósági tagja volt. Élete utolsó munkája Mihályi Péterrel közösen jelent meg a TÁRKI kiadásában: a két kötet a magyar társadalom elmúlt évtizedének alakulásával foglalkozó magyar és angol nyelvű tanulmányait, valamint interjúit gyűjti össze.

https://mta.hu/mta_hirei/elhunyt-szelenyi-ivan-szociologus-az-mta-rendes-tagja-115575